

MALLINS FORHOLD TIL BÆREKRAFTIGE AKTIVITETER I HENHOLD TIL EUs TAKSONOMI

2024

INNHold:

1. Formål.....Side 2
2. Nybygg.....Side 2
3. Renoveringer.....Side 4
4. Kjøp og eierskap til bygninger.....Side 5

1. Formål

Dette er et verktøy som Mallin Eiendom kan benytte i prosjekter for å sikre at man etterlever tekniske kriterier som beskrevet i taksonomien. Enkelte kriterier er veldig tydelige og utvetydige, mens andre er prosessorienterte, dvs. de stiller krav om at man skal gjøre vurdering, analyser mv. Det anbefales derfor at man gjør seg kjent med kriteriene før man starter på nye prosjekter.

Dette dokumentet er en oversettelse av kriteriene i taksonomien til «norske forhold». Selv om det er endel definisjoner som ikke samsvarer helt mellom norsk lov eller forskrift og EUs taksonomi så er det anledning til å fortolke kriteriene dit hen at det er mulig med rimelig sikkerhet å vurdere samsvar.

Det vurderes at minimumsstandarder for sosiale forhold som beskrevet i taksonomien er overholdt dersom man forholder seg til norske lover og forskrifter. Dette ligger til grunn i alle kriteriene.

Det vises for øvrig til uttømmende kriteriesett på engelsk:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2139&from=EN> (fra side 124)

2. Nybygg

Klima og energibruk

- Primærenergibehov 10% lavere enn grenseverdien fastsatt som «nær nullenergi bygning» jfr KMDs veileder av 31.1.2023¹. Oppnåelse dokumenteres gjennom en energiberegning.
- For bygninger over 5000 kvm skal bygningens klimaskjerm testes mht. luftlekkasjer (iht. EN 13829) og termiske irregulariteter (iht. EN 13187) etter ferdigstilling. Alternativt kan robuste og sporbare kvalitetskontrollsystemer aksepteres som et alternativ til termografering. Investorer/kunder skal gis informasjon om evt. avvik ift. prosjektering/defekter i klimaskjerm.
- For bygninger over 5000 kvm skal byggets globale oppvarmingspotensial (GWP) - uttrykt i kgCO₂e/m² - beregnes for alle stadier av bygningens livsløp. Beregningene skal gjøres iht. EN 15978. Investorer/kunder skal gis tilgang til informasjonen om GWP-verdi ved ønske om det.

Klimatilpasning

- Det skal foretas en solid klimarisiko- og sårbarhetsvurdering for fysiske klimarisiko som er vesentlige for byggeaktiviteten og bygningen over dens forventede levetid (minst 30 år). Vurderingen skal foretas ved hjelp av prognoser for klimaendringer, basert på FNs rapporter, vitenskapelige studier, mv. og inkludere ulike fremtidige scenarioer for temperaturøkning.
  - Fysiske klimarisiko som kan påvirke bygninger ila. forventet levetid skal identifiseres, det skal gjøres en sårbarhetsvurdering/vesentlighetsvurdering for klimarisikoene som er identifisering og det skal gjøres en vurdering av løsninger som kan redusere risikoene.
  - Fysiske klimarisiki som vil kunne påvirke en bygning vesentlig antas å være f.eks.:
    - Endrede nedbørsmengder (regn, hagl, snø/is)
    - Kysterosjon og jorderosjon
    - Havnivåstigning
    - Jord-/masseforflytninger samt jordskred
    - Oversvømmelse (kyst, elv, regnvann og grunnvann)
    - Nedsynking i grunnen
    - Mm.

---

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/60e8f8ec02e246079f4af4d9578d78c2/veiledning-om-beregning-av-primarenergibehov-og-nesten-nullenergibygg.pdf>

- I praksis vil dokumentasjon kunne knyttes til reglene i byggt teknisk forskrift (TEK 17) om at byggverk skal planlegges og utføres iht. kravene i kap. 7 «Sikkerhet mot naturpåkjenninger».
  - For nye bygg implementeres tiltakene i prosjektering og utførelse.
  - For nye påbygg skal det gjennomføres klimatilpasninger (tiltak) over en periode på opptil fem år, som reduserer de viktigste identifiserte fysiske klimarisikoene.
  - Det skal lages en plan for gjennomføring av risikoreduserende tiltak og løsninger.

Vannforbruk

- For bygninger med unntak av boliger skal følgende gjennomføres og dokumenteres:
  - Håndvaskkraner og kjøkkenkraner har en maksimal vannføring på 6 liter/min.
  - Dusjer har en maksimal vannføring på 8 liter/min.
  - Toaletter, inkludert suiter, skåler og skyllesisterner, har et fullt skyllvolum på maksimalt 6 liter og et gjennomsnittlig skyllvolum på 3,5 liter,
  - Urinaler bruker maksimalt 2 liter/urinal/time.
  - Skyllende urinaler har et maksimalt fullt spylevolum på 1 liter.
  - Kravene dokumenteres iht. produktdatablad, bygningssertifisering eller produktmerking som er i tråd med europeiske spesifikasjoner (produktstandarder).
- Kriterier relatert til oppfyllelse av det europeiske vanddirektivet ansees å være dekket under Norsk Lovgivning

Sirkulær økonomi

- Minst 70 vektprosent av ikke-farlig byggavfall som oppstår på byggeplass skal forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes². Dette inkluderer tilbakefylling av f.eks. betongavfall, så lenge nyttiggjøring av avfallet erstatter andre materialer som ellers ville vært benyttet.
- Det skal iverksettes avfallsreduserende tiltak, jf. kravene i byggt teknisk forskrift kap. 9 og EUs veiledning om håndtering av byggavfall, samt tiltak for ombruk av materialer og produkter.
- Farlig avfall og helse- og miljøfarlige kjemikalier skal håndteres forskriftsmessig og separat fra annet avfall.
- Bygningen skal designes for en sirkulær økonomi, dvs. at det skal vurderes hvordan bygningen kan demonteres på en måte som fremmer ombruk og materialgjenvinning eller er designet for å ivareta ulike bruksområder (fleksibel), evt. enkelt kan tilpasses til ulike formål.
  - Dokumentasjon kan ivaretas gjennom oppfyllelse av kravene i byggt teknisk forskrift (TEK 17) kap. 9. eller ved å dokumentere tiltak for bygningsdesign iht. ISO 20887.

Forurensning

- Dersom nybygget skal oppføres på et potensielt forurenset område skal området ha vært gjenstand for undersøkelse av potensielt forurensende stoffer, f.eks. iht. ISO-standard 18400.
  - I praksis: bygging på forurenset grunn skal utføres iht. forurensningsforskriften kap. 2 *Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider*³mv. Risikoanalyse og iverksatte tiltak i forbindelse med arbeid med forurenset grunn skal dokumenteres.
- Det skal iverksettes tiltak for å redusere utslipp av støv og forurensende stoffer under oppføring av bygningen, samt iverksettes tiltak for å redusere støy fra bygningsarbeidene.
- Bygningskomponenter og -materialer som kan komme i kontakt med beboere eller leietakere skal ha en utlekking av formaldehyd på under 0,06 mg/m³ materiale og mindre enn 0,001 mg/m³ materiale av andre kreftfremkallende flyktige organiske forbindelser, klassifisert i kategori 1A eller 1B iht. EUs CLP-forordning. Testning skal skjer iht. relevante standarder.

² i praksis kildesorteres

³³ https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1

- Det skal velges byggematerialer, elektronikk, mv. til bygget som ikke inneholder prioriterte miljøfarlige stoffer. I praksis - stille krav til at materialer og produkter ikke skal inneholde stoffer på EUs kandidatliste iht. REACH-forordningen eller den nasjonale prioritetslisten.
- Det skal ikke velges produkter (f.eks kjølemidler) med stoffer som bryter ned ozonlaget.

Beskyttelse av økosystemer og biodiversitet

- Det skal sikres at bygningen ikke er oppført på:
  - Dyrkbar jord med moderat til høy jordfruktbarhet og biodiversitet
  - Grøntareal med en anerkjent høy biodiversitetsverdi eller områder der det finnes rødlistearter/truede arter (flora og fauna)
  - Skogsområder som brukes i nasjonal rapportering av klimagassopptak (ikke relevant da Norge ikke benytter denne muligheten ved rapportering av klimagassutslipp) eller et skogområde som følger FAOs definisjon av skog⁴.
- Det skal gjennomføres en miljøkonsekvensvurdering av prosjektet, der det er krav om konsekvensutredning, og iverksettes nødvendige tiltak for å beskytte miljøet. For lokaliteter i viktige biodiversitetsområder, fredede områder eller områder på UNESCOs verdensarvliste skal det gjennomføres en passende vurdering iht. nasjonalt regelverk og gjennomførte tiltak for å sikre at tiltaket ikke har vesentlig innvirkning på evt. fastsatte bevaringsmål for arealet.
  - I praksis vil dette kriteriet etterleves ved gjennomføring av konsekvensutredning iht. plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredning, se også egen veileder.⁵

3. Renoveringer

Klima og energibruk

- Bygningen oppfyller forskriftskravene som gjelder for større rehabiliteringer
  - I praksis – kravene til hovedombygninger i byggt teknisk forskrift.
  - Ved hovedombygning gjelder i hovedsak forskriftens energirammer for nybygg.
- Alternativt - rehabiliteringen skal gi minst 30 % reduksjon i byggets primærenergibehov.
  - I praksis – 30 % lavere behov for levert energi (primærenergifaktor på 1)

Klimatilpasning

- Samme kriterier som for nybygg

Vannforbruk

- Samme kriterier som for nybygg, i den grad utskiftning/installasjon av vanninstallasjoner omfattes av rehabiliteringsprosjektet:

Sirkulær økonomi

- Samme kriterier som for nybygg

Forurensning

- Samme kriterier som for nybygg, med unntak av undersøkelse/opprydning i forurenset grunn, som ikke vil være et relevant kriterium ved rehabilitering av eksisterende bygninger.

⁴ <https://www.fao.org/3/i18661EN/i18661en.pdf>

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-om-konsekvensutredning-for-planer-etter-plan-og-bygningsloven/id2864622/>

Beskyttelse av økosystemer og biodiversitet

- Ikke relevant

4. Kjøp og eierskap til bygninger

Klima og energibruk

- For bygninger oppført før 31.12.2020 skal vi ha en ambisjon om å heve energiattesten til energiklasse A
  - Alternativt skal ambisjonen være at bygningen skal ha et operasjonelt energibehov som ligger blant de beste 15 % av tilsvarende bygningsmasse⁶, nasjonalt eller regionalt.
- For bygninger oppført etter 31. desember 2020, må bygget oppfylle kriteriene for nybygg.
- Større yrkesbygg, med en samlet nomiell effekt for varmeanlegg, ventilasjonsanlegg, klimaanlegg, evt. kombinerte ventilasjonsanlegg over 290 kW, skal drives effektivt og ha installert et energioppfølgingsystem (som vurderer anleggenes energimessige ytelse).

Klimatilpasning

- Samme som for nybygg

Vannforbruk

- Ikke relevant

Sirkulær økonomi

- Ikke relevant

Forurensning

- Ikke relevant

Beskyttelse av økosystemer og biodiversitet

- Ikke relevant

Versjonslogg

Versjon	Gjeldene fra dato	Endringer
1	12.01.2024	

⁶ Bygningskategorier skal som et minimum skilles mellom yrkesbygg og boligbygg. Energiforbruk uttrykkes i primærenergi, i praksis levert energi. Innenfor denne formuleringen er det en del handlingsrom, men det mangler statistikk og tallgrunnlag.